

STAVEBNÍCTVO

Kvartálna analýza slovenského stavebníctva 11/2011

VÝSKUM POTENCIÁLU STAVEBNÍCTVA
V KRAJINÁCH STREDNEJ A VÝCHODNEJ
EURÓPY

Podakovanie

Vážení čitatelia,

Ďakujeme, že využívate Kvartálnu analýzu slovenského stavebníctva 11/2011, ktorú pre vás pripravila spoločnosť CEEC Research a KPMG Slovensko.

Táto štúdia je spracovaná na základe údajov získaných zo 100 uskutočnených telefonických interview s kľúčovými predstaviteľmi vybraných stavebných spoločností. Uvedené rozhovory so všetkými spoločnosťami boli vykonané v priebehu novembra 2011.

Okrem štandardnej analýzy celej vzorky stavebných spoločností ponúka tento výskum detailné informácie o postojoch hlavných segmentov podľa dvojzmernej segmentácie vzorky (teda z hľadiska veľkosti stavebných spoločností, ako aj stavebného zamerania účastníkov). Segmenty rozdeľujeme na veľké a stredné/malé spoločnosti, z druhého hľadiska na segmenty zaoberajúce sa pozemným alebo inžinierskym staviteľstvom.

Vďaka tomu môže táto Kvartálna analýza slovenského stavebníctva 11/2011 poskytnúť úplne vyvážené, aktuálne a dostatočne podrobné údaje o slovenskom stavebníctve, nevyhnutné pre rozhodovanie vedúcich predstaviteľov spoločností podnikajúcich v danej oblasti.

Podakovať by sme chceli jednak predstaviteľom stavebných firiem, ktorí nám venovali svoj čas a poskytli potrebné informácie pre spracovanie tejto štúdie a jednak všetkým aktívnym užívateľom, ktorí nám pravidelne poskytujú cenné návrhy, vďaka ktorým sme schopní lepšie a efektívnejšie uspokojovať ich informačné potreby.

Jiří Vacek

Ředitel společnosti
CEEC Research

Ľuboš Vančo

Managing Partner
KPMG na Slovensku

Vážení čitatelia,

do rúk sa Vám dostáva ďalšia kvartálna štúdia z cyklu CEEC Research venovaná slovenskému stavebníctvu v 2012 a 2013. Pokiaľ nosnou témou začiatkom tohto roku bolo očakávanie obratu vo vývoji slovenského stavebníctva, ďalší priebeh naplno ukázal nestálosť spolu s rozsiahlosťou procesov, prebiehajúcich v globálnej ekonomike, ako aj absolútnu nechránenosť nášho podnikateľského prostredia v stavebníctve voči nim. A stagnácia, na ktorú sme sa sťažovali, sa zdá byť zďaleka nie najhorším zo scenárov, ktoré sú k dispozícii. Svetlo, ktoré niektorí už zhládli na konci tunela, pomaly tmavne a o nadchádzajúcom desaťročí sa za oceánom hovorí ako o chudobnej dekáde.

Ozveny hypotekárneho kolapsu sa vracajú v podobe druhej, tretej až n-tej vlny krízy. Bohužiaľ v našej stavebnej branži musím konštatovať, že kríza len pokračuje a v tomto roku došlo aj k otrasu najcennejšej trofeje reformného procesu na Slovensku – jednotnej meny euro. Spolu s ním sa postupne otriasajú piliere dôvery v európske inštitúcie, ba tiež pochybnosti ľahol na budúcnosť samotného projektu európskej integrácie. Jedným z vedľajších produktov týchto globálnych otrasov sa koncom minulého roku stal pád slovenskej vlády. Hromadné výpovede lekárov naznačujú, že môže dôjsť aj k ohrozeniu sociálneho zmieru v slovenskej spoločnosti a budúci rok dôjde k výraznejšiemu zostreniu protirečení. Tomuto, samozrejme v stavebnej branži, sa všetkými silami snažíme zabrániť našou neustálou aktivitou v rámci diskusie so sociálnymi partnermi.

Vzhľadom na to, že negatívne procesy, ktoré som uviedol vyššie, sú teraz ešte len v rozbehovej fáze a naplno sa rozvinú v priebehu budúceho roku, naša prognóza pre rok 2012 nemôže byť pozitívna. Udalosti, ktoré medzitým destabilizovali finančné trhy, nás nútia skorigovať naše predchádzajúce očakávania smerom nadol. Nemožno predpokladať, že v horizonte najbližších niekoľkých rokov situáciu vytiahnu súkromní investori. Je čoraz zrejmejšie, že bez masívnych verejných vstupov hrozí európskemu stavebníctvu systémový kolaps. A spolu so stavebníctvom zaniknú ďalšie tisíce pracovných miest v prepojených odvetviach.

V lokálnom meradle nám však vývoj politickej situácie ponúka šancu zasiahnuť do behu udalostí a tej sme sa naplno chopili. Zároveň vyvíjame snahu dostať čo najviac z našej agendy podporenej reálnou praxou a našimi, ako aj spoločenskými potrebami, do volebných programov politických strán do volieb, ktoré budú v marci 2012.

Zsolt Lukáč
Prezident ZSPS

CEEC Research ďakuje všetkým svojim partnerom, bez ktorých by nebolo možné analýzy stavebníctva vybraných krajín strednej a východnej Európy pravidelne spracovávať a bezplatne poskytovať.

Generálny partner

Výskum potenciálu stavebníctva v krajinách strednej a východnej Európy sa realizuje vďaka partnerskej spolupráci s poradenskou spoločnosťou KPMG Česká republika.

cutting through complexity

Partneri

Zhrnutie

Aktuálna neistota panujúca na trhu vyvoláva veľké obavy riaditeľov stavebných spoločností. Tí výrazne zhoršujú svoje predikcie vývoja sektoru v ďalších rokoch a očakávajú, že slovenské stavebníctvo v budúcom roku výrazne poklesne. Stabilizácia by mohla prísť najsôr v roku 2013.

V dôsledku zhoršenia vyhliadok slovenského stavebníctva riaditelia firiem zhoršujú aj predikcie vývoja svojich tržieb. Tie by mali v budúcom roku klesnúť vo všetkých analyzovaných segmentoch. Návrat k miernemu rastu by mohol prísť najsôr v roku 2013.

Sebadôvera riaditeľov stavebných spoločností v prekonanie konkurencie v roku 2012 sa výrazne prepadla, aktuálne svojej spoločnosti v tomto ohľade dôveruje len jeden z troch riaditeľov.

Vyťaženie kapacít stavebných spoločností sa oproti augustu zlepšilo. Ide však predovšetkým o dôsledok prebiehajúcej redukcie kapacít, než nárastu objemu práce. To potvrdzuje aj rast podielu firiem, ktoré uvádzajú pokles objemu zákaziek oproti porovnateľnému obdobiu minulého roka.

Súčasná kríza slovenského stavebníctva, a s ňou spojený prepád objemu nových zákaziek, mali zatiaľ najväčší dopad na výrazný nárast tlaku na znižovanie ceny zákaziek, niekedy až pod hranicu nákladov.

Stavebné spoločnosti reagovali rovnako ako ich kolegovia v ČR – redukciou svojich nákladov, zastavením investícií, tlakom na dodávateľov, ale aj snahou o získanie takých zákaziek, aké skôr nerealizovali.

Ďalšou publikáciou s témou slovenského stavebníctva bude Kvartálna analýza slovenského stavebníctva 02/2012, ktorá bude publikovaná začiatkom marca 2012. Túto štúdiu s najčerstvejšími informáciami bude možné získať opäť bezplatne na www.stavebnictvo.com

Aktuálna neistota panujúca na trhu vyvoláva veľké obavy riaditeľov stavebných spoločností. Tí výrazne zhoršujú svoje predikcie vývoja sektoru v ďalších rokoch a očakávajú, že slovenské stavebníctvo v budúcom roku výrazne poklesne. Stabilizácia by mohla prísť najskôr v roku 2013.

Predikcie riaditeľov firiem ukazujú, že kríza bude ďalej eskalovať

Výsledky najnovšej Kvartálnej analýzy slovenského stavebníctva 11/2011 ukazujú na zreteľný nárast negatívnych očakávaní riaditeľov stavebných spoločností ohľadne vývoja slovenského stavebníctva v budúcom roku. Toto výrazné ochladenie je dané predovšetkým obavami z ďalšieho vývoja ekonomickej krízy v Európe a jej dopadu na slovenskú ekonomiku. Riaditelia spoločností sa tiež obávajú zastavenia/spomalenia investícií zo strany štátu v dôsledku pádu slovenskej vlády a taktiež možných úspor v investičnej stratégii novej vlády.

V pokles slovenského stavebníctva v budúcom roku aktuálne veria traja zo štyroch riaditeľov stavebných spoločností (74 %), pritom ešte v auguste išlo len o jedného z troch (33 %), v máji ešte menej (18 %). Priemer očakávaní všetkých respondentov ukazuje na pokles sektora v budúcom roku o ďalších 7,1 percenta (prepád v 2010 oproti 2008 bol o 15,4 %). Augustové predikcie, t. j. ešte pred pádom slovenskej vlády, dávali nádej na stále aspoň mierny nárast sektora (o 1,8 %, v máji o 4,0 %, vo februári dokonca o 5,6 %).

Je veľmi ťažké odhadnúť pri súčasnej neistote budúci vývoj. Pokles o 7 % však pokladám za veľmi pesimistický odhad. Pád vlády a nové voľby môžu ekonomický vývoj spomaliť, ale myslím, že nie až tak výrazne. Stavebné podniky budú v roku 2012 pokračovať v realizácii rozpracovaných projektov a preto predpokladám, že budúci rok bude stavebná produkcia oproti roku 2011 s nízkym porovnateľným základom klesať iba mierne, resp. bude stagnovať na jeho úrovni. Ďalší vývoj, nielen stavebníctva, bude v rozhodujúcej miere závisieť od rozsahu dopadov pokračujúcej krízy.

Dagmar Blahová

*Riaditeľka Odboru statistiky stavebníctva, obchodu a služieb
Štatistický úrad SR*

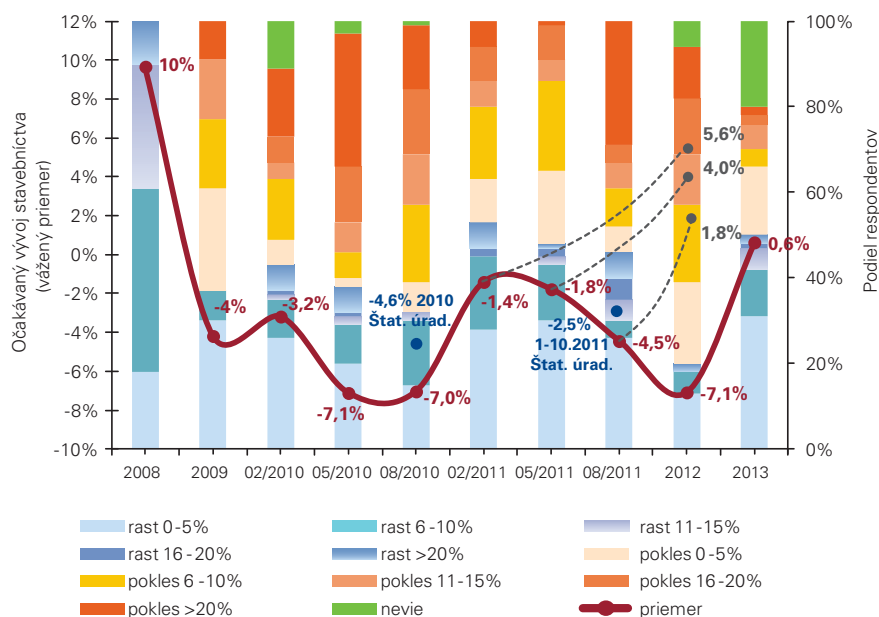
Mierne optimistickejšie očakávania z 1. polovice roka 2011, že pokles stavebnej výroby na Slovensku by sa mohol zastaviť, sa nenapĺňajú. S pádom vlády, oneskorením projektov, európskou dlhovou krízou a ďalšími negatívnymi vyhlídkami očakáva stavebný priemysel ďalší pokles aj v roku 2012.

Luboš Vančo

Managing Partner, KPMG na Slovensku

Výhľad na nasledujúci rok sa viditeľne zhoršil

Očakávaný vývoj stavebníctva (na daný rok)

Predpokladáme, že rok 2012 bude veľmi podobný terajšiemu obdobiu. Nemalé komplikácie prinesie i pád vlády a okolnosti s tým spojené v rámci budúceho roka. Môžeme očakávať, že ohrozené bude i čerpanie eurofondov, a teda prísun týchto prostriedkov bude obmedzenejší. Takisto plánované pozitívne zmeny v Zákonníku práce nateraz ostávajú otvorené.

Juraj Hirner

Generálny riaditeľ, ZIPP Bratislava spol. s r.o.

V roku 2012 a 2013 očakávam stagnáciu, prípadne mierne oživenie a prvé problémy na niektorých veľkých projektoch vysútažených za neprimerane nízke ceny.

Pavol Kováčik

Predseda predstavenstva, Inžinierske stavby a.s. Košice

Výrazný pokles slovenského stavebníctva očakávajú predovšetkým riaditelia stredných/malých stavebných firiem

Pohľad optikou veľkých a stredných/malých spoločností ukazuje na zreteľné rozdiely v očakávaní oboch segmentov. Aktuálne na rok 2012 očakáva pokles sektora výrazná väčšina veľkých spoločností (73 %; porov. 38 % v auguste). Pokles by ale nemal byť dramatický, a to o 3,8 percenta, napriek tomu je i tu vidno zreteľný skok oproti augustovým predikciám (v auguste predikovaný rast o 3,4 %). Segment stredných/malých firiem zhoršil svoje predikcie výraznejšie. Vážený priemer očakávaní týchto firiem ukazuje na pokles výkonu sektora v budúcom roku o 7,8 percenta (v auguste firmy predikovali veľmi mierny rast o 1,5 %). Podiel spoločností očakávajúcich kontrakciu sektora v budúcom roku taktiež zreteľne vzrástol, aktuálne ide o 74 percent firiem (32 % v auguste).

Očakávame 5% pokles objemu stavebnej výroby v porovnaní s rokom 2011. Vo verejnom sektore je tento pokles podporený voľbami v marci 2012 a samozrejme prispelo aj neprijatie novely zákona o verejnom obstarávaní, čo spomalí výstavbu verejných zákaziek. V súkromnom sektore sa na poklese podpisujú opatrnejšie investície súkromných investorov ovplyvňovaných situáciou na finančnom trhu eurozóny.

Miroslav Lapuník

Obchodný riaditeľ, Metrostav SK a.s.

Rovnako aj zástupcovia pozemného a inžinierskeho staviteľstva

Pokiaľ sa na túto oblasť pozrieme z hľadiska zamerania na pozemné alebo inžinierske staviteľstvo, riaditelia spoločností z pozemného staviteľstva taktiež viditeľne zhoršili svoje očakávania vývoja slovenského stavebníctva v nasledujúcom roku. Pokles predikuje 78 percent riaditeľov (35 % v auguste). Priemer ich odpovedí vývoja celého sektora v roku 2012 ukazuje na pokles o 7,3 percenta (rast o 1,8 % v auguste).

Současná optimistická situace podpořená růstovými statistickými informacemi bude brzy v důsledku dlouhodobější stagnace poptávky veřejného sektoru, současné politické nejistoty a novelizace konkurzní situace vystředána v lepším případě procitnutím do hluboké reality, v tom horším pak zápasem o pověstné stéblo. Až rok 2013 může přinést příznivější klima.

Petr Mičunek

Marketingový a obchodný riaditeľ, OHL Pozemné stavby a.s. (Slovensko)

Negatívny výhľad je taktiež možné pozorovať u spoločností zaoberajúcimi sa inžinierskym staviteľstvom. Pokles sektora v roku 2012 očakáva 65 percent riaditeľov týchto spoločností (23 % v auguste). Priemer odpovedí firiem ukazuje na pokles sektora o 6,6 percenta.

Návrat k významnejšiemu rastu sa neočakáva ani v roku 2013

Ako ukazujú predchádzajúce odstavce, výhľad riaditeľov na rok 2012 vo všetkých segmentoch sa zreteľne zhoršil oproti výsledkom predchádzajúcich výskumov. Prvý raz sme sa v aktuálnom výskume zamerali aj na rok 2013 a na to, či v ňom riaditelia očakávajú návrat k rastu alebo aspoň začiatok stabilizácie sektora. Vzhľadom k nejasným vyhladkam a očakávanému ďalšiemu rozvoju ekonomickej krízy neočakávajú riaditelia stavebných firiem na Slovensku aktuálne výraznejšie naštartovanie rastu slovenského stavebníctva ani v roku 2013 (malo by dôjsť skôr k stabilizácii a zastaveniu poklesu z predchádzajúcich rokov, t. j. výkon o 0,6 percenta).

Vidím to tak, že sa nie je na čo v strednodobom horizonte v globálnom meradle tešiť. To, čo nás čaká, bude pre mnohých stavbárov zrejme citelne bolestivejšie.

Juraj Rosenberg

Obchodný riaditeľ, HORNEX, a. s.

Taká neistota, akú vidím pre rok 2013, tu ešte od roku 1989 nebola. Jednak parlamentné voľby, ktoré môžu ovplyvniť najväčšie stavby a krízova situácia v EÚ, ktorá určite ovplyvní celé hospodárstvo.

Pavol Kukura

Managing Director, e-Dome s.r.o.

Situácia v ďalších krajinách Visegrádskej štvorky

Výsledky obdobného výskumu v Českej republike v októbri 2011 ukazujú na rýchlo sa zhoršujúci výhľad aj tu. Riaditelia českých stavebných spoločností predikujú pokles sektora o 8,3 percenta v budúcom roku a o ďalších 1,1 percenta v roku 2013. Výsledky interview s riaditeľmi spoločností v Poľsku (z marca 2011) ukazujú na pokračovanie rastu poľského stavebníctva v budúcom roku, t. j. 2012. Poľsko ako jediné z krajín Visegrádskej štvorky nezaznamenalo v priebehu celosvetovej ekonomickej krízy pokles stavebníctva (za prvých deväť mesiacov tohto roku vzrástlo poľské stavebníctvo o 18,2 %). Maďarské stavebné spoločnosti očakávajú, že rok 2011 bude už šiestym rokom konzistentného poklesu sektora, ale uvádzajú, že k potenciálnej stabilizácii by mohlo dôjsť už v budúcom roku 2012.

Výkon českého stavebnictví se podle dostupných statistických údajů stále zhoršuje. V roce 2011 vykázal index stavební produkce meziroční růst pouze v 1. čtvrtletí, což bylo ovšem způsobeno extrémně nízkou srovnávací základnou roku 2010. Ve 2. a 3. čtvrtletí 2011 zrychlovala stavební produkce své poklesy, a to jak na inženýrském, tak i pozemním stavitelství. Od počátku roku tak byl zaznamenán meziroční pokles o 4,1 %, ve srovnání se stejným obdobím konjunkturního roku 2008 se však jedná o pokles téměř 15 %. Dohledné zlepšení zatím nenaznačují ani výsledky ze statistiky stavebních zakázek ani stavebních povolení a také bytová výstavba je stále v útlumu.

Petra Cuřínová

Vedoucí oddělení statistiky stavebnictví a bytové výstavby, ČSU

Očekáváme další poklesy v objemu realizovaných staveb. Omezují se finanční zdroje pro investice. Na stavebnictví je nespravedlivě nahlíženo jako na problémový obor a není nikdo, kdo by vrcholně na straně politické reprezentace bojoval za jeho pozvednutí. Snižuje se schopnost, vůle, zájem a rozhodnost v oblasti přípravy nových projektů (především u dopravních staveb) a jejich prosazování do realizace. Na již započatých projektech jsou realizátoři vysilováni neproduktivními administrativními činnostmi, obhajováním věcí a faktů již dříve schválených a podepsaných.

Martin Doksanský

Generální ředitel a místopředseda představenstva, SMP CZ a.s.

Nesdílím přílišný optimismus v oblasti brzkého pozitivního obratu vývoje hospodářské krize. Obávám se spíše jejího dalšího prohloubení. Očekávám pokles koupěschopnosti obyvatelstva, pokles ekonomické stability firem i veřejných financí a jeho další razantní dopad na celé stavebnictví i široké spektrum dalších oborů národního hospodářství.

S tím souvisí také reálné nebezpečí nárůstu nezaměstnanosti a ekonomické likvidace firem i nebezpečí vzrůstajícího sociálního napětí.

Miroslav Lukšík

Generální ředitel, Pozemní stavitelství Zlín a.s.

V soukromém sektoru se nyní připravuje řada staveb s předpokládaným zahájením počátkem roku 2012, a tak by se mohlo zdát, že trh se pomalu začíná rozhýbávat. Otázkou ale zůstává, jestli se připravované stavby opravdu budou realizovat, což souvisí s úrovní předprodejů a pronájmů, tedy potažmo s celkovou hospodářskou situací v zemi. Zároveň ve veřejném sektoru budou finance na stavby omezené, a tak dle mého názoru v roce 2012 dojde ještě k poklesu stavební výroby. Rok 2013 je velmi těžké nyní odhadnout, neboť závisí na množství nejistých faktorů.

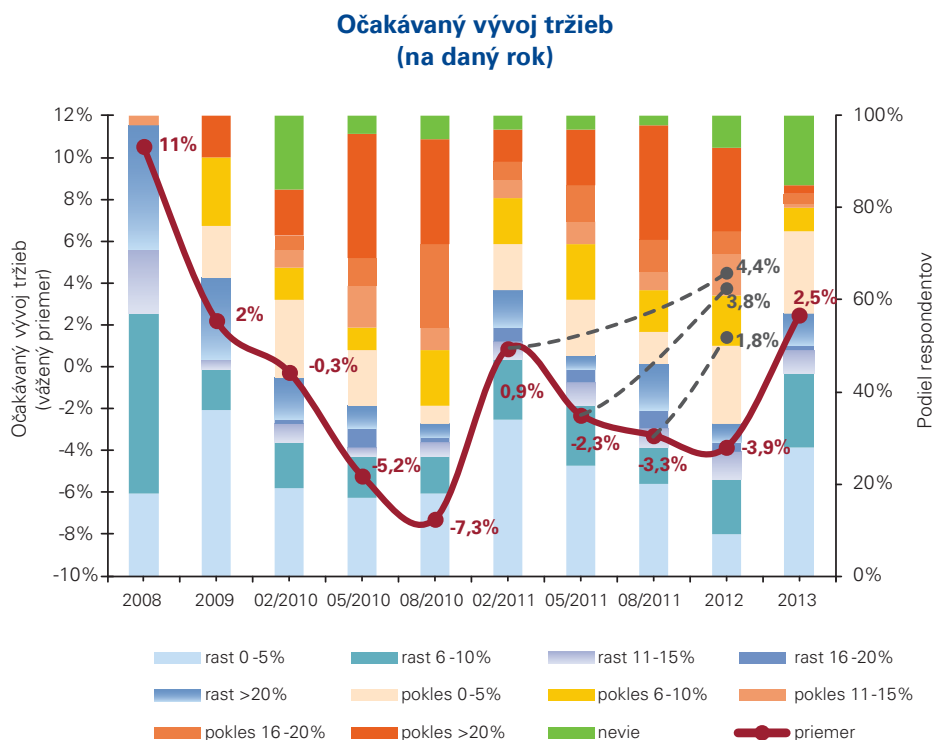
Renée Trnková

*Commercial Director, Eiffage Construction Česká republika, s.r.o.
Ředitel strategie, Chládek & Tintěra Pardubice a.s.*

V dôsledku zhoršenia vyhlíadok slovenského stavebníctva riaditelia firiem zhoršujú aj predikcie vývoja svojich tržieb. Tie by mali v budúcom roku klesnúť vo všetkých analyzovaných segmentoch. Návrat k miernemu rastu by mohol prísť najskôr v roku 2013.

Pokles svojich tržieb očakáva väčšina stavebných spoločností, v priemere by mal dosiahnuť 3,9 percenta

V dôsledku zhoršenia očakávaného vývoja sektora ako celku prehodnocujú spoločnosti aj plány svojich tržieb. Výhľad na rok 2012 ukazuje, že pokles svojich tržieb očakáva najväčší podiel firiem za posledné tri štvrtroky, t. j. 60 percent (29 % v auguste, 14 % v máji, 14 % vo februári). Vážený priemer odpovedí všetkých opýtaných riaditeľov stavebných spoločností aktuálne ukazuje na predikovaný pokles tržieb v roku 2012 o 3,9 percenta (augustová predikcia mierneho rastu o 1,8 %, májová – rast o 3,8 %, februárová – rast o 4,4 % v roku 2012).

Najväčší zákazníci – a to je štát a veľkí developeri – v posledných dvoch rokoch značne zredukovali svoje investičné ambície v stavebníctve. Bohužiaľ, v najbližšej budúcnosti nemôžeme očakávať zmenu tohto trendu.

Pavol Kukura

Managing Director, e-Dome s.r.o.

Na poklese svojich tržieb sa zhodujú veľké i stredné a malé spoločnosti

Detailnejší pohľad na situáciu v analyzovaných segmentoch z pohľadu ich veľkosti ukazuje, že mierne väčší pokles očakávajú stredné/malé firmy (pokles o 4,1 %) oproti veľkým spoločnostiam (pokles o 2,6 %). Pokles svojich tržieb očakáva nadpolovičná väčšina v prvom uvádzanom segmente (64 % stredných/malých spoločností) a necelá polovica v segmente veľkých spoločností (45 %, 45 % očakáva rast, 10 % nedokáže predikovať).

Plány vývoja tržieb v roku 2012 z hľadiska predstaviteľov spoločností zaoberajúcich sa inžinierskym alebo pozemným staviteľstvom ukazujú na mierne horší vývoj tržieb v segmente inžinierskeho staviteľstva (pokles o 5,4 %, augustová predikcia pokles o 1,4 percenta) oproti pozemnému staviteľstvu (pokles o 3,4 %, augustová predikcia rast o 2,3 %).

Výhľad na rok 2013 prináša predikcie mierneho rastu tržieb

Predikcie na rok 2013 ukazujú na možný návrat k miernemu rastu tržieb (o 2,5 %). Avšak vzhľadom na vysokú mieru neistoty v súvislosti s vývojom kľúčových premenných (vývoj ekonomiky v SR i zahraničí, reálny rozsah a štruktúra štátneho rozpočtu na rok 2013, atď.) firmy uvádzajú svoju do istej miery obmedzenú možnosť presnejšie predikovať na takto vzdialené obdobie.

Prebiehajúca kríza v EÚ, ako aj kríza európskej meny, má dopad na zvýšenú intenzitu drobnej aj stredne veľkej stavebnej činnosti z dôvodu očakávaných udalostí prenesenia nestabilnej meny do nehnuteľností. Investori v tom vidia možnosť zachovania si majetku v inej forme za cenovo veľmi prístupných podmienok - vid' dnešné trhové ceny tovarov a služieb.

Marián Hurinský

Konateľ spoločnosti, ENERGIA EFEKT spol. s r.o.

Situácia v ďalších krajinách Visegrádskej štvorky

Výsledky výskumu realizovaného s riaditeľmi českých stavebných spoločností v októbri ukazujú na očakávaný pokles tržieb stavebných spoločností v roku 2012, a to o 2,9 percenta. V roku 2013 by mohlo dôjsť k stabilizácii (-0,1 %), rast je však stále v nedohľadne. Poľské stavebné firmy predikujú na rok 2012 mierny rast svojich tržieb (o 2,8 %, predikcia je z marca), rovnako aj zástupcovia maďarského stavebníctva (rast o 2,1 percenta, predikcia z júna).

Situace na českém trhu není nijak pozitivní, a to nutí velké společnosti včetně té naší zmírnit negativní důsledky krize ve stavebnictví vstupem na zahraniční trhy. Celkový podíl výnosů naší společnosti ze zahraničí se díky naším aktivitám jen za první polovinu roku 2011 zvýšil z 25 % na 31 %. Naším strategickým cílem je zvýšit podíl produkce v zahraničí až na 70 %.

Michal Štefl

Generální ředitel, OHL ŽS a.s.

Na trhu jednoznačně slábne poptávka po stavebních pracích a také vzhledem k rostoucím obavám připravenost stavební práce zahájit. Veřejní zadavatelé ztrácejí víru, že se jim podaří zajistit rozpočet stavby, a raději tak ani nepřipravují projekty a nežadají o stavební povolení. Tím se vyprazdňuje pomyslný zásobník prací a jednou ho bude velmi těžké doplnit a toto zpoždění dohnat.

Martin Kouřil

Místopředseda představenstva společnosti, CGM Czech, a.s.

Sebadôvera riaditeľov stavebných spoločností v prekonanie konkurencie v roku 2012 sa výrazne prepadla, aktuálne svojej spoločnosti v tomto ohľade dôveruje len jeden z troch riaditeľov.

Sebadôvera stavebných spoločností sa prepadla

Stavebné spoločnosti opäť dostali otázku o očakávanom vývoji svojho trhového podielu, inými slovami, či očakávajú, že sa im bude dariť lepšie než konkurencii. Rovnako ako v predchádzajúcich dvoch oblastiach (očakávaný vývoj stavebníctva a očakávaný vývoj tržieb), aj tu dochádza ku konštantnému zhoršovaniu situácie od začiatku roka. Aktuálne výsledky ukazujú, že v lepšie výkony než konkurencia a v jej prekonanie v nasledujúcom roku verí len približne jeden z troch riaditeľov stavebných spoločností (36 %, 61 % v auguste, 65 % v máji a 65 % vo februári).

Sebadôvera je nižšia v segmente veľkých spoločností oproti stredným/malým firmám

Z hľadiska jednotlivých analyzovaných segmentov je menšiu sebadôveru vidno najmä v segmente veľkých stavebných spoločností. Zlepšenie svojho postavenia na trhu očakáva len 27 percent riaditeľov (62 % v auguste). Stredné/malé firmy sú na tom o niečo lepšie, v prekonanie konkurencie verí 38 percent ich riaditeľov (61 % v auguste).

Z hľadiska stavebného zamerania opýtaných spoločností v oblasti pozemného staviteľstva poklesla sebadôvera v prekonanie konkurencie zo 62 percent riaditeľov týchto podnikov na 38 %. V prípade inžinierskeho staviteľstva došlo k poklesu z augustových 58 percent na aktuálnych 32 percent.

Výhľad na rok 2013 naznačuje isté zlepšenie

Výhľad na rok 2013 ukazuje na isté zlepšenie (v prekonanie konkurencie verí 51 % riaditeľov), avšak stále ide o veľmi nízky podiel, napr. pri porovnaní s posledným rokom rastu, t. j. 2008, kedy v prekonanie konkurencie verilo až 100 % opýtaných predstaviteľov stavebných spoločností.

Situácia v ďalších krajinách Visegrádskej štvorky

U českých stavebných spoločností je miera sebadôvery len mierne vyššia než na Slovensku. V prekonanie konkurencie v budúcom roku verí 41 % riaditeľov (48 % v júli). Rovnako aj miera sebadôvery do roku 2013 je mierne vyššia (na rok 2013 si verí 56 % firiem). V Poľsku (v marci) v prekonanie konkurencie v roku 2012 verilo 56 % firiem, v Maďarsku ide o 60 % spoločností.

Myslím si, že by sa mělo přestat se střelbou do vlastních řad v národním pojetí a rovněž s oblíbeným českým sebemrskáčstvím a soustředit se na ekonomický rozvoj regionu, získávání prostředků z externích zdrojů a podporu prosazení tuzemských podnikatelských aktivit.

Aleš Ullmann

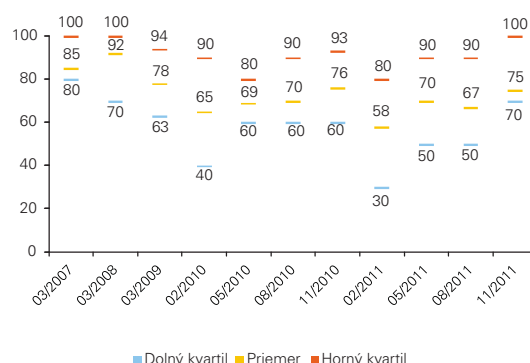
Obchodní ředitel, PSG - International a.s.

Vyťaženie kapacít stavebných spoločností sa oproti augustu zlepšilo. Ide však predovšetkým o dôsledok prebiehajúcej redukcie kapacít, než nárastu objemu práce. To potvrdzuje aj rast podielu firiem, ktoré uvádzajú pokles objemu zákaziek oproti porovnateľnému obdobiu minulého roka.

Vyťaženie kapacít stavebných spoločností vzrástlo

Výsledky novembrového výskumu ukazujú na určitý nárast vyťaženia kapacít stavebných spoločností oproti situácii v auguste (percentuálne). Aktuálna vyťaženosť sa pohybuje na úrovni 75 percent, čo je stále nízka vyťaženosť (štvrtina kapacít, ktoré firmy platia, nie je využitá). V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka ide takmer o rovnakú percentuálnu utilizáciu (pokles iba o jeden percentuálny bod). Vzhľadom k predpokladanému ďalšiemu poklesu objemu zákaziek (pozri predchádzajúce kapitoly) môžeme očakávať ďalšiu vlnu redukcií stavebných kapacít (ako ukázal augustový prieskum, ide o kľúčovú prioritu stavebných spoločností na nasledujúcich 12 mesiacov).

Vývoj vyťaženia kapacít (%)

Veľké stavebné spoločnosti uvádzajú priemernú vyťaženosť len na 71 %

Z hľadiska veľkosti opýtaných spoločností sú aktuálne zrejmé mierne rozdiely vo vyťaženi kapacít. Mierne vyššiu vyťaženosť potvrdzujú stredné/malé stavebné firmy. Aktuálna vyťaženosť sa pohybuje na úrovni 77 percent, t. j. rast z augustových 68 percent (v máji 70 percent, vo februári 56 percent). Veľké stavebné spoločnosti uvádzajú vyťaženosť 71 percent (rast zo 64 % v auguste, 70 % v máji, 68 % vo februári).

Z pohľadu stavebného zamerania je vyťaženosť spoločností z pozemného staviteľstva na úrovni 77 percent (66 % v auguste), u spoločností z inžinierskeho staviteľstva ide o 71 percent (70 % v auguste).

Aktuálnym problémom je nízka zásoba práce a nízke využitie technológií pre dopravné stavby (a z toho vyplývajúce problémy s efektívnosťou).

Pavol Kováčik

Predseda predstavenstva, Inžinierske stavby a.s. Košice

Situácia v ďalších krajinách Visegrádskej štvorky

Vyťaženosť kapacít českých stavebných spoločností sa v októbri držala stále veľmi vysoko, pohybovala sa na úrovni 83 percent (84 % v júli, 79 % v apríli, 72 % v januári). V Poľsku (v marci) to bolo 71 percent (pokles z 80 % v septembri 2010), v Maďarsku (v júni) sa vyťaženosť kapacít pohybovala na úrovni 65 percent, tzn. úplne najnižšie zo všetkých krajín Visegrádskej štvorky.

Očekáváme další pokračování krize ve stavebnictví, recese a stavu ve snižování objemu zakázek a nedostatečné poptávce ze strany možných investorů zakázek jak veřejných tak i soukromých, která přetrvává i do roku 2012 až 2013, zatím není vidět světlo na konci tunelu.

František Eštván

Ekonomický ředitel společnosti

PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.

Priemerný počet mesiacov, na ktorý majú firmy zazmluvnené zákazky, je 5,8 mesiaca

Priemerný počet mesiacov, na ktorý majú do budúcnosti stavebné spoločnosti zazmluvnené zákazky, od augustového výskumu veľmi mierne vzrástol, spoločnosti majú zazmluvnenú prácu v priemere na 5,8 mesiaca (5,4 mesiaca v auguste). Z hľadiska veľkosti firiem majú zákazky na najdlhšie obdobie (v priemere) zazmluvnené veľké stavebné spoločnosti. Avšak tu dochádza k viditeľnému poklesu z 8,7 mesiaca v máji na 8,4 mesiaca v auguste a 6,3 mesiaca v súčasnosti.

57 % respondentov uvádza, že majú menej zákaziek ako pred rokom

Aktuálne uvádza 57 % stavebných spoločností (48 % v auguste, 53 % v máji), že majú menej zákaziek ako pred rokom. Podiel spoločností, ktoré majú zákaziek viac než pred rokom, je 17 percent (21 % v auguste, 17 % v máji). Rovnaké množstvo zákaziek ako pred rokom potvrdzuje približne jedna zo štyroch firiem, t. j. v súčasnosti ide o 26 percent respondentov (31 % v auguste, 30 % v máji).

Situácia zostáva náročná najmä v segmentoch:

Podľa veľkosti respondentov, situácia zostáva stále najnáročnejšia v segmente veľkých stavebných spoločností, kde je aktuálne najväčší podiel firiem (73 %), ktoré uvádzajú, že majú menší objem zákaziek než pred 12 mesiacmi, t. j. v novembri 2010, kedy už slovenské stavebníctvo prechádzalo krízou (v auguste išlo o 63 % firiem, v máji o 75 %). Prírastok nových zákaziek hlási menej než jedna z desiatich veľkých spoločností. V segmente stredných/malých firiem menší objem zákaziek hlási približne jedna z dvoch firiem (52 %).

Veľké stavebné spoločnosti

A inžinierske staviteľstvo

Situácia z hľadiska respondentov zaoberajúcich sa pozemným alebo inžinierskym staviteľstvom: menej zákaziek potvrdzuje 54 percent respondentov z pozemného staviteľstva, to znamená zhoršenie zo 42 percent v auguste. Situácia v inžinierskom staviteľstve sa mierne zlepšila, stále však zostáva náročnejšia, než v oblasti pozemného staviteľstva. Menšie množstvo zákaziek ako pred 12 mesiacmi potvrdzuje 64 percent respondentov v tomto segmente (70 % v auguste, 59 % v máji). Nedostatok nových zákaziek potvrdzuje aj skutočnosť, že rast objemu zákaziek zaznamenala menej než jedna zo 14 firiem (7 %).

Situácia v ďalších krajinách Visegrádskej štvorky

Podiel českých stavebných spoločností, ktoré majú menej zákaziek než pred rokom, mierne vzrástol zo 41 percent v júli na októbrových 44 percent. Najnáročnejšia situácia zostáva v segmente inžinierskeho staviteľstva, kde pokles objemu zákaziek uvádza 58 percent spoločností. V Poľsku (v marci) to bolo len 30 percent spoločností (37 % v septembri 2010), čo bol najnižší podiel zo všetkých krajín Visegrádskej štvorky. V Maďarsku vykazovalo menší objem zákaziek než pred rokom 63 % respondentov (v júni), t. j. opäť najhoršia situácia spomedzi krajín Visegrádskej štvorky.

Mezi protikrizovými opatřeními jednoznačně postrádám podporu poptávky, a to především v oblasti pomoci s dofinancováním spoluúčasti při čerpání evropských dotací. Jedná se o velmi jednoduchý krok, který pomáhá oboru stavebnictví a stát investuje tam, kde by jednou stejně musel investovat, jenom teď je to o desítky procent méně.

Martin Kouřil

Místopředseda představenstva společnosti, CGM Czech, a.s.

Súčasná kríza slovenského stavebníctva, a s ňou spojený prepád objemu nových zákaziek, mali zatiaľ najväčší dopad na výrazný nárast tlaku na znižovanie ceny zákaziek, niekedy až pod hranicu nákladov. Stavebné spoločnosti reagovali rovnako ako ich kolegovia v ČR – redukciou svojich nákladov, zastavením investícií, tlakom na dodávateľov, ale aj snahou o získanie takých zákaziek, aké skôr nerealizovali.

Vplyv krízy na správanie zákazníkov i stavebných spoločností

Kríza má podľa riaditeľov najväčší dopad na výrazný tlak zákazníkov na znižovanie ceny zákaziek

Medzi rokmi 2008-2010 poklesla stavebná produkcia o 15,4 percenta, a podľa očakávaní riaditeľov stavebných spoločností (pozri prvá kapitola), bude slovenské stavebníctvo pokračovať v znižovaní svojho výkonu prinajmenšom ešte v nasledujúcom roku. Aktuálne sa už nachádzame v treťom roku krízy (2009, 2010 a 2011), kedy dochádza k nepretržitému poklesu slovenského stavebníctva. Ďalšia skupina otázok, ktorým sa venovali naše rozhovory s riaditeľmi stavebných spoločností na Slovensku, sa preto zamerala na ich hodnotenie dopadu tejto krízy na dve kľúčové oblasti slovenského stavebníctva, a to na zmeny v správaní zákazníkov/investorov na jednej strane a na zmeny vo vnútri samotných stavebných spoločností na strane druhej.

Ako ukazuje nižšie priložený graf, v oblasti správania sa zákazníkov má súčasná kríza najvýraznejší dopad na znižovanie cien zákaziek – tlak zo strany investorov (8,2 bodu z 10 max, porov. v ČR 7,7 bodu). Túto skúsenosť potvrdzujú všetci opýtaní riaditelia stavebných spoločností (100 %, v ČR zhodne 100 %). Z uskutočnených rozhovorov vyplýva, že rovnako ako v ČR tu zohrali rozhodujúcu úlohu predovšetkým prudký pokles dopytu a s tým spojený prebytok kapacít na strane ponuky (v roku 2008 slovenské stavebníctvo rástlo o 12,1 percenta, o rok neskôr, teda 2009, už zaznamenalo pokles o 11,3 percenta). Stavebníctvo pred rokom 2009 dlhodobo bez prestávky rástlo, a preto aj vnútorné nastavenie stavebných firiem, ich procesov, realizačných tímov, atď., nebolo v mnohých prípadoch pripravené na nečakanú zmenu takéhoto trendu – príchod krízy. Tento stav, tzn. previs ponuky nad dopytom, ktorý stále trvá, celkom logicky využili zákazníci a v niektorých prípadoch získali a stále získavajú aj ceny, ktoré sú pod realizačnými nákladmi zákazky. Svoje skúsenosti s tým, že sa v súťaži o zákazku stretla firma s konkurenčnou ponukou, ktorá bola pod realizačnou cenou, potvrdzuje až 88 percent riaditeľov (87 % v ČR) a na druhej strane, až 62 percent riaditeľov stavebných firiem potvrdzuje svoju pripravenosť predložiť podobnú vlastnú ponuku (55 % v ČR).

Zákazníci, teda investori, či už verejní alebo privátni, sa omnoho viac orientujú na cenu a rýchlosť dodávky stavebného diela. Iné hodnoty, či už estetika, jeho technické riešenie, alebo aj kvalita materiálov sa dostávajú na vedľajšiu koľaj.

Dušan Mráz

Prezident, Doprastav, a.s.

Kríza samozrejme ovplyvnila tiež zákazníkov stavebných firiem. Výrazný tlak cítiť najmä v rámci cien, čo so sebou ale prináša neistotu v oblasti schopnosti firmy zákazku zrealizovať kvalitne. Firme, ktorá ponúka najnižšiu cenu, môžu na druhej strane chýbať skúsenosti, know-how či technické vybavenie. Problematická začala byť aj platobná disciplína zákazníkov – pohľadávky od investorov narastajú.

Juraj Hirner

Generálny riaditeľ, ZIPP Bratislava spol. s r.o.

Niektorí investori sú prekvapení, ako dokáže súčasná situácia na trhu "optimalizovať" cenu ich projektov. Mnohých z nich potom zažijú aj ďalšie "prekvapenia" počas celej realizácie a prevádzky stavby.

Juraj Rosenberg

Obchodný riaditeľ, HORNEX, a. s.

Zákazníci se snaží z dané situace maximálně pro sebe vytěžit. Prohlubuje se špatná platební morálka a z důvodu nedostatku práce narůstá i byrokracie na stavbách. To platí zejména u státních zakázek. Někdy se zdá, že zdravý rozum a odbornost je nahrazována množstvím papírů a vyžadováním až nesmyslných dokladů, které mají prokázat vedle nezbytnosti příslušných pracovníků i např. docílenou kvalitu hotového díla.

Petr Čížek

Jednatel SWIETELSKY stavební s.r.o.

Předseda Sdružení pro výstavbu silnic

96 % riaditeľov uvádza, že na trhu prebieha tvrdý konkurenčný boj o prežitie

Tento stav však len ďalej vyostruje tvrdý konkurenčný boj medzi firmami, ktorý zo strednodobého a dlhodobého hľadiska môžu ustáť len kapitálovo silné spoločnosti (96 % riaditeľov uvádza, že na trhu aktuálne prebieha tvrdý konkurenčný boj o prežitie; 94 % v ČR).

Stavebné firmy, najmä veľké a stredné, v tomto roku adaptovali rôzne krízové scenáre prežitia. Konkurenčný boj sa zostril.

Pavol Kováčik

Predseda predstavenstva, Inžinierske stavby a.s. Košice

Problémom je extrémne silná konkurencia na trhu, daná nedostatočným dopytom po stavebných prácach. Výsledkom je ochota firiem realizovať zákazky za ceny pod úrovňou výrobných nákladov.

Miroslav Lapuník

Obchodný riaditeľ, Metrostav SK a.s.

Až takmer traja zo štyroch respondentov (73 %) uvádzajú, že sa nevyužívajú najmodernejšie technológie pri realizácii stavby, kvôli maximálnej redukcii cien (to má napríklad priamy vplyv na skrátenie životnosti stavby, atď.).

Je až zarážajúce, ako klesla úroveň prípravy aj realizácie mnohých projektov. Často to potom môže vyzeráť ako totálna nekompetentnosť všetkých zúčastnených v priamom prenose.

Juraj Rosenberg

Obchodný riaditeľ, HORNEX, a. s.

Narastajú požiadavky zákazníkov na dlhodobejšiu splatnosť faktúr

Ako možno vidieť z grafu nižšie, ďalšou oblasťou, na ktorú mala kríza hlavný vplyv, sú požiadavky zákazníkov na neskoršiu splatnosť faktúr (čo predstavuje v určitej forme dodávateľský úver). Túto skúsenosť potvrdzuje takmer deväť z desiatich stavebných firiem (88 %), čo im spôsobuje problémy s cash flow.

Zákazníci ponúkajú zmluvy s nepriaznivejšími podmienkami pre stavebných dodávateľov.

Pavol Kováčik

Predseda predstavenstva, Inžinierske stavby a.s. Košice

Plánování finančních toků nových "úspěšných" staveb se stále blíží vyřešení hlavolamu Rubikova kostka.

Petr Mičunek

Marketingový a obchodný riaditeľ, OHL Pozemné stavby a.s. (Slovensko)

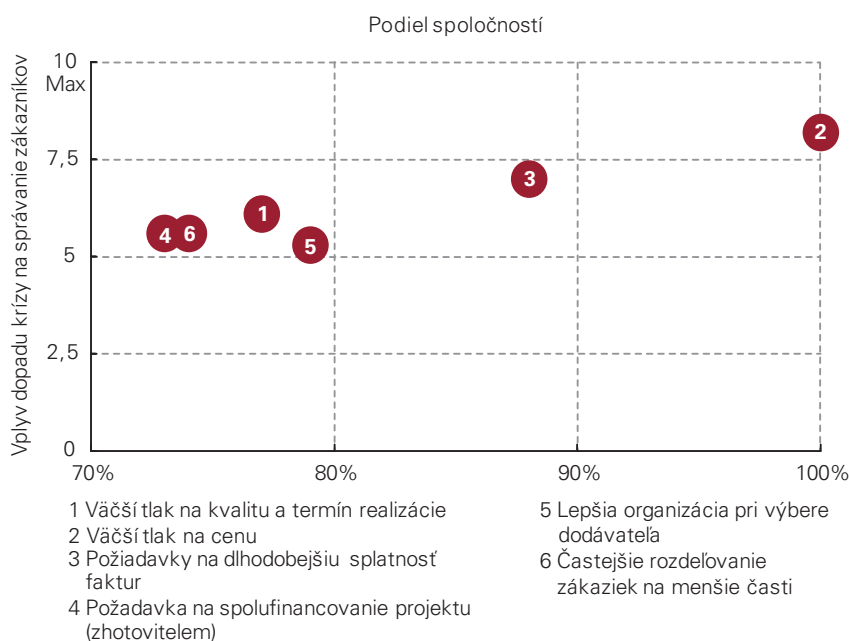

Na trhu je znateľný väčší tlak na finančnú úhradu medzi firmami a väčší obezretnosť pri provádzaní zákaziek.

František Eštván

*Ekonomický ředitel společnosti
PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.*

Vplyv krízy na správanie zákazníkov

Zákazníci jednoznačne kladou dôraz na cenu a čím dál väčší pozornosť venujú kvalite odvádzenej práce a dodržení smluvných podmínek. Zákazníci také více začínají přemýšlet o budoucích nákladech spojených s provozováním budovy.

Radim Martinek

Finanční ředitel, VCES a.s.

Najväčší nárast tlaku na svoje ceny uvádzajú riaditelia veľkých spoločností a zástupcovia inžinierskeho staviteľstva

Ak sa opäť pozrieme na skúsenosti jednotlivých segmentov, najväčší tlak na cenu zo strany svojich zákazníkov zaznamenali veľké stavebné spoločnosti a z pohľadu zamerania – inžinierske staviteľstvo (8,8 resp. 8,4 bodu z 10 max.). Veľké spoločnosti rovnako zaznamenali výrazný tlak od investorov (najvyšší zo všetkých analyzovaných segmentov) na spolufinancovaní projektu (6,9 bodu).

Po hektickém přelomu let 2010/11 a přílišném očekávání mnohé zahraniční subjekty mění strategii na slovenském trhu, resp. ztrácí zájem.

Petr Mičunek

Marketingový a obchodný riaditeľ, OHL Pozemné stavby a.s. (Slovensko)

Dochází k většímu tlaku na snižování cen, rychlost předání díla, vyšší kvalita předání, další připomínky investora a jeho další a další požadavky v průběhu stavby bez zvýšení ceny, prodlužování splatností faktur, vyšší a další pojistky ve smlouvách o dílo ze strany objednatelů, např. vyšší sankce za neplnění, či prodlení, prodlužování doby záruk a další aspekty.

František Eštván

Ekonomický ředitel společnosti

PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.

Stavebné spoločnosti reagujú redukciou nákladov a snahou o získanie zákaziek, aké skôr nerealizovali

Akým spôsobom na tento stav zareagovali stavebné spoločnosti a ako sa zmenili v priebehu uplynulých rokov? Ako sme už uviedli v predchádzajúcich odstavcoch, vzhľadom k výraznému úbytku nových zákaziek boli spoločnosti nútené zefektívniť fungovanie svojej činnosti, t. j. začať redukcii vlastných kapacít, optimalizáciu vnútorných procesov a štruktúr, atď., aby boli schopné čeliť novým podmienkam na trhu. Aktuálne uvádza najväčší podiel riaditeľov, že ich spoločnosť je vďaka týmto zmenám efektívnejšia oproti minulosti (85 %, 5,6 bodu; v ČR 91 %, 5,6 bodu). Ako už bolo spomenuté vyššie, vzhľadom k obmedzenému prílivu novej práce a stále vysokému objemu stavebných kapacít bude zefektívňovanie a redukcia kapacít stavebného trhu pokračovať. Výpadok zákaziek sa firmy taktiež snažia obmedzovať tým, že sa po novom orientujú aj na zákazky, o ktoré by skôr nemali záujem, a tak aj menšie zákazky teraz realizujú aj veľké firmy. Záujem o akúkoľvek zákazku potvrdzuje 91 % veľkých spoločností (97 % v ČR). Tým sa ale do istej miery vytráca segmentácia trhu, čo spôsobuje problémy stredným/malým firmám. Rovnako dochádza k čiastočnému narušeniu segmentácie aj podľa predmetného zaradenia – napr. firmy z pozemného staviteľstva sa uchádzajú o niektoré menej náročné práce v inžinierskom staviteľstve a opačne.

Na trhu platí pravidlo: „Čím menej práce, tým väčšia konkurencia.“ Žijeme v prostredí extrémne silnej konkurencie neprimeranej k veľkosti a finančným možnostiam trhu. Podporovať ju sa dá ťažko. Tendre sú transparentné a prehľadnejšie. Konkurencia tlačí cenu dole sama, nakoľko rozhodujúcim kritériom pre výber víťazov ostáva práve cena.

Juraj Hirner

Generálny riaditeľ, ZIPP Bratislava spol. s r.o.

Stavebné firmy sa chtiac, nechtiac museli prispôbiť tomuto trendu. Je na ne vyvíjaný tlak hlavne čo sa týka lehoty výstavby a ceny. Investor často v snahe odovzdať stavbu v zimnom období núti dodávateľa vykonať také druhy prác, ktoré by sa v zmysle platných noriem nemali realizovať. Niekedy to ide za hranicu stavbárskej cti, ale je veľa firiem, ktorým tento pojem nič nehovorí.

Dušan Mráz

Prezident, Doprastav, a.s.

76 % riaditeľov potvrdzuje zastavenie svojich investícií

Vzhľadom k potrebám znížiť svoje náklady opýtané firmy taktiež výrazne zredukovali svoje investície, čo potvrdzuje 76 percent riaditeľov (6,0 bodu, v ČR 80 %, 5,9 bodu).

Rok 2012 z pohľadu predaja stavebných strojov, očakávame podobný roku 2011, aj keď situáciu skomplikoval pád súčasnej vlády. Firms investujú do kúpy stavebných strojov a zariadení prevažne jednoduchou reprodukciou. Zaujímavý je, aj napriek poklesu stavebnej produkcie ako takej, nárast predaja strojov a zariadení oproti roku 2010.

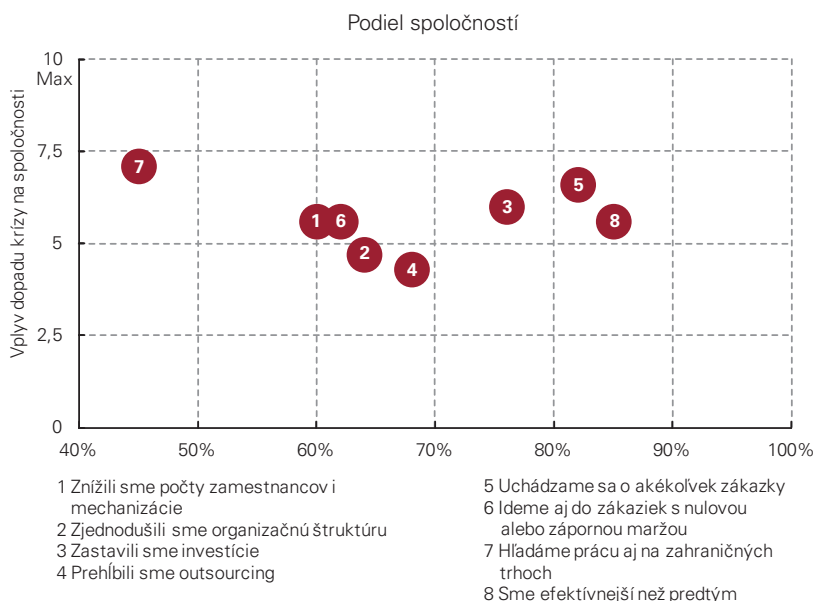
Peter Knap

Managing director, TERRASTROJ spol. s r.o.

**Najvyšší nárast efektivity
uvádzajú zástupcovia veľkých
spoločností**

Najvyšší nárast vlastnej efektivity uvádzajú veľké stavebné spoločnosti (6,9 bodu, 82 % spoločností). Snahu o získanie zákaziek aj v zahraničí majú najviac veľké spoločnosti a firmy realizujúce zákazky v inžinierskom staviteľstve. Riaditelia firiem z inžinierskeho staviteľstva oproti svojim kolegom z pozemného podstatne viac zdôrazňujú snahu o získanie akejkoľvek zákazky.

Vplyv krízy na správanie stavebných spoločností

Kontakty

The Central and Eastern European Construction (CEEEResearch) Research

CEEEResearch je najväčším výskumom stavebníctva v krajinách strednej a východnej Európy. Bol založený v roku 2005 a odvtedy bezplatne poskytuje štúdie o aktuálnom stave a očakávanom vývoji stavebníctva v desiatich krajinách strednej a východnej Európy. Všetky naše štúdie a analýzy sú založené výhradne na údajoch získaných z pravidelných štrukturovaných rozhovorov s kľúčovými predstaviteľmi vybraných najväčších, stredných i malých stavebných spoločností.

CEEEResearch okrem pravidelných a bezplatných analýz stavebníctva organizuje aj Stretnutia lídrov stavebných spoločností, ktorých sa zúčastňujú generálni riaditelia najvýznamnejších stavebných spoločností, prezidenti najväčších zväzov, cechov a komôr z oblasti stavebníctva a taktiež aj ministri a najvyšší predstavitelia štátov vybraných krajín.

Jiří Vacek

Ředitel společnosti
Tel.: +420 774 325 111
E-mail: vacek@ceec.eu
Url: www.stavebnictvo.com

KPMG Slovensko spol. s r. o.

Nech čelíte akýmkoľvek obchodným otázkam, skúsení odborníci zo spoločnosti KPMG Vám vždy môžu pomôcť získať pevnejšie postavenie vo Vašom podnikaní.

Pre viac informácií o tom, ako by Vám naše služby v oblasti auditu, daní a poradenstva mohli pomôcť udržať si konkurenčné výhody, kontaktujte poradcov KPMG.

Ľuboš Vančo

Managing Partner
Mostová 2
811 02 Bratislava
Tel.: +421 2 59984 111

www.kpmg.sk

Divízia Harsco Infrastructure je súčasťou americkej spoločnosti Harsco Corporation so sídlom v Harrisburgu (Pennsylvania), ktorá poskytuje inovatívne služby a produkty v kľúčových odvetviach v oblasti infraštruktúry, oceliarstva a železničnej dopravy.

Harsco Infrastructure dovŕšila koncom roka 2009 proces premeny na jednotnú celosvetovú značku zlúčením troch spoločností s bohatou tradíciou Hünnebeck, SGB a Patent. K hlavným produktom z nášho rozsiahleho sortimentu patria debnenie, lešenie, systémy pre prácu vo výškach, ako aj bezpečnostné prvky rozmanitých druhov, ktoré ponúkame formou prenájmu i predaja. Samozrejmosťou sú komplexné služby zahŕňajúce montáž, dopravu a kvalifikovanú technickú podporu pre stavebníctvo a priemysel.

Patrik Szetey

Výkonný riaditeľ pre ČR a SR
Harsco Infrastructure Slovensko s.r.o.
Vajnorská 135, 831 04 Bratislava
Telefon: +421 244 459 871
Fax: +421 244 458 691
E-mail: info@harsco-i.sk

www.harsco-i.sk

Považská cementáreň, a.s., Ladce je najstaršia cementáreň na Slovensku, ktorá sa stala realizáciou významných investícií jednou z najmodernejších v stredoeurópskom regióne. Už 120 rokov prinášajú generácie ladeckých cementárov špičkové cementy všetkých pevnostných tried, ktorými zlepšujeme kvalitu života obyvateľov na Slovensku. Komerčný úspech cementov z Ladiec pramení z nadštandardnej úrovne fyzikálno-chemických vlastností ako aj z ústretového plnenia požiadaviek našich spokojných zákazníkov. Používaním progresívnych technológií v oblasti využívania alternatívnych palív chránime životné prostredie a stali sme sa lídrom vo využívaní ekotechnológií v cementárskom priemysle. „pomáhame realizovať Vaše plány“ www.pcla.sk

Považská cementáreň, a.s.

ul. Janka Kráľa
018 63 Ladce
Tel.: +421/42/4603 111
Fax: +421/42/4603 386
E-mail: pcla@pcla.sk

www.pcla.sk

TERRASTROJ spol. s r.o. ako výhradný zástupca značky JCB na Slovensku ponúka okrem anglických stavebných strojov JCB, hutniacu techniku JCB VIBROMAX, nemecké grédre HBM-NOBAS a pažiace systémy ALLROUND. Túto širokú ponuku strojov podporujú nájomné a finančné služby šité na mieru. Spolahlivý servis a rýchla dodávka náhradných dielov sú v rámci celého Slovenska zabezpečované zo šiestich stredísk - Bratislava, Nitra, Žilina, Zvolen, Poprad a Košice. Spoločnosť bola založená v roku 1991 a od tohto dátumu predala na Slovensku viac ako 2 000 kusov strojov JCB. Spokojnosť zákazníkov s kvalitou, spoľahlivosťou a inovatívnymi technológiami stavebných strojov JCB po celom svete svedčí aj o počte predaných kusov na Slovensku. Rýpadlo-nakladač JCB je 19 rokov za sebou číslom 1 v predaji na Slovensku.

TERRASTROJ je člen skupiny Industrie Holding so sídlom v rakúskom Schwechate. Holding tvorí spolu 50 predajných a servisných centier v 18-tich krajinách.

Peter Knap

Konateľ spoločnosti
Tel: +421 903 497 297
E-mail: knap@terrastroj.sk

Url: www.terrastroj.sk

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nie sú určené na riešenie situácií konkrétnej osoby či subjektu. Hoci sa snažíme zabezpečiť, aby boli poskytované informácie presné a aktuálne, nedá sa zaručiť, že budú zodpovedať skutočnosti k dátumu, ku ktorému sú doručené, alebo že zostanú platné i v budúcnosti. Používatelia by pred konaním alebo zdržaním sa konania na základe informácií obsiahnutých v tejto štúdii mali zvážiť využitie príslušných profesionálnych služieb. Zodpovednosť za kroky podniknuté na základe obsahu tejto štúdie nebude akceptovaná.

© CEEC Research

The KPMG name, logo and "cutting through complexity" are registered trademarks or trademarks of KPMG International Cooperative ("KPMG International").